

Polski udział w budowie i projektowaniu LHC.

LHC jest projektem Europejskim, ale biorą w nim udział również Stany Zjednoczone i Japonia. Członkami **CERN**-u jest wiele państw europejskich, w tym także Polska od 1993 roku (Polska współpracowała z **CERN**-em także wcześniej, ale dopiero od 1993 roku stała się jego pełnoprawnym członkiem). Przy budowie **LHC** pracuje około 5000 fizyków, przede wszystkim z Europy. W tym aż 350 polskich fizyków. Polacy mają bardzo spory wkład w budowę **LHC**.

Jeśli chodzi o teoretyczne zaplecze fizyki to polscy fizycy zajmujący się fizyką teoretyczną wnieśli duży wkład w badania teoretyczne nad Modelem Standardowym jak i teoriami związanymi z supersymetrią, a to właśnie te teorie będą przede wszystkim weryfikowane w LHC. Oprócz tego wiele polskich fizyków zajmujących się fizyką doświadczalną brało bezpośredni udział przy projektowaniu urządzeń do **LHC**, ich wytwarzaniu i montażu. Z **CERN**-em współpracują instytuty badawcze i uniwersytety z Katowic, Krakowa, Wrocławia oraz Warszawy. Także wiele polskich firm wyprodukowało różne części do LHC. Wiele polaków współpracowało przy projektowaniu i montażu wszystkich czterech detektorach: ALICE, ATLAS, CMS oraz LHCb. Wielki Zderzacz Hadronów to potężne przedsięwzięcie, które wymagało opracowania wielu nowych technologii specjalnie na użytek LHC, które być może wniosą istotny wkład w nasze życie codzienne. Wiele polskich firm współpracując z **CERN**-em zyskało nowe technologie. Na przykład polska firma TECHTRA z Wrocławskiego Parku Technologicznego uzyskała w Genewie srebrny medal na Międzynarodowych Targach Wynalazków, za wdrożenie i produkcję płytki GEM, wynalezionej w **CERN**-ie, która składa się z milionów mikroskopijnych otworków i jest wykorzystywana w różnego rodzaju detektorach.

W trakcie budowy akceleratora LHC, Polska dostarczyła produkty i usługi o wartości około 30 mln franków szwajcarskich. Tak więc możemy być dumni, że także Polska nareszcie bierze udział w wielkich światowych projektach takich jak **LHC**.

Bibliografia:

"Świat Nauki" kwiecień 2008